

partii naleraq

Nuuk 17. oktober 2018
UKA2018/173
Jens Napâtôk, Partii Naleraq

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge en redegørelse, der beskriver hvordan en forsøgspulje til etablering og udvidelse af frysekapacitet i bygderne mest hensigtsmæssigt sammensættes og udmøntes. Redegørelsen skal bl.a. inddrage erfaringer fra kommuner, erhvervsliv og KANUNUPE og belyse ressource-, beskæftigelsesmæssige og økonomiske hensyn. Redegørelsen skal omdeles til Inatsisartut, således at redegørelsens konklusioner kan indgå i arbejdet med FFL20.

(Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Vi vil hermed fra Partii Naleraq komme med vores udtalelse om beslutningsforslag i henhold til § 33 fremsat af Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit.

Forslagsstilleren oplyser at han i forrige valgperiode fremsat forslaget som blev behandlet som punkt 40, hvor han efterfølgende sendte §37 spørgsmål og fik svaret at de nuværende Naalakkersuisut ikke agter at gå videre med udarbejdelsen af redegørelsen, og han genfremsætter dette beslutningsforslag på ny.

Vi vil hermed fra Partii Naleraq komme med vores udtalelse om forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge en redegørelse, der beskriver hvordan en forsøgspulje til etablering og udvidelse af frysekapacitet i bygderne mest hensigtsmæssigt sammensættes og udmøntes.

Vi er således enige med forslagsstilleren at fiskeriet i hele landet går godt og at det stadig er under udvikling.

Vi vil i samme anledning sige at der i de resterende 59 bygder, er muligheder der endnu ikke er kortlagt, og vi mener at det er nødvendigt med en statusrapport.

Når vi siger at der har været svigt i udviklingen af indhandlingskapaciteten, er det for det meste indtjeningen, der har været fokuseret på, og selvom der i mange bygder er muligheder for udvikling, er det som om at de som politikerne har lovet er blevet til valgflask, hvor der ikke er sket noget i bygderne i de seneste mange år.

Omdrejningspunktet har i de seneste år været mangel på økonomiske ressourcer og selskabernes velvilje, hvor der ikke har været tænkt så meget på rationalisering og forbedring af levevilkårene for bygdebeboerne.

Mange beboere i bygderne er blevet givet mulighed for at medvirke i udviklingen og har taget skridtet til at etablere virksomheder, men selskaberne er så blevet de instanser, som kan finansiere

projekterne, så alle har været afventende for deres initiativ, og heldigvis er der i de senere år også været mere målrettet fokus på at udvikle bygderne.

At man har været afventende for selskaberne manglende initiativer, er at der er mange bygder som er overset, hvor befolkningen endda er blevet svigtet, selvom selskaberne ejes 100 % af befolkningen, og hvis vi skal komme med et eksempel er Upernavik området, et aldeles oplagt eksempel.

Selvom der er bygder, der er blevet udviklet hensigtsmæssigt, er det åbenlyst at indsatserne, for det meste skyldes at de har til hensigt at tjene mest muligt på fiskeriet, hvor indhandlingen er blevet meget besværligt, hvor havnefaciliteterne er for ringe og at indhandlingsstederne modtager for lidt kapacitet, så indhandlingen besværliggøres, og det medvirker som regel, at fiskerne er nødt til at vente mange dage for at indhandle og det skader deres udøvelse af deres bæredygtige levebrød. Forholdene er virkelig anstrengende, og selvom fiskerne bestiller indhandlings tid i forvejen får de at vide at deres indhandlings tid er blevet udskudt, så de først kan indhandle om to eller tre uger. Vi skal bestræbe os for at løse sådanne forhold.

Det er uacceptabelt at fiskerne, der egentlig har mulighed for at fiske kontinuerligt om sommeren, når der er lyst hele døgnet, møder så mange hindringer, og de afskæres ikke kun muligheden for at tjene penge, vores land, og landskassen mister mange eksportkroner ved denne suboptimering af samfundets ressourcer.

Indfrysningkapaciteten skal justeres så det svarer til den nuværende behov om vinteren, og vi fra Partii Naleraq er enige i forslagsstillerens argumenter for at der skal laves en udredning.

En af de hindringer, der er med til at gøre indhandlingen besværligt om sommeren er, at frekvensen på anløb af de små bygdeskibe, der egentlig skulle hente de indfrosede fisk, er blevet for lang, og det bevirker at fiskerne ikke har indhandlings muligheder i mange måneder, og at fabriks arbejderne sendes hjem, er også et problem der rammer bygdernes økonomi. Vi er således enige med forslagsstilleren at det er nødvendigt med en udredning om hvordan en forsøgspulje til etablering og udvidelse af frysekapacitet i bygderne mest hensigtsmæssigt sammensættes og udmøntes, og vi ved at der flere steder foreligger mulighed for at producere tørret fisk og ræklinger, når vi i butikkerne mangler varen, og det kan ikke være rigtigt at der i butikkerne sælges uhørt dyre tørret fisk, der er importeret fra Island, selvom vort land har ressourcer, der kan dække den behov, og hindringen er jo egentlig at der alene er fokus på eksport af fisk og hjemmemarkedet negligeres.

Vi skal blive bedre til at producere for at udfylde behovet i det lokale hjemmemarked, og vi skal blive bedre til at sætte rammerne så betingelserne for en produktion foreligger, uden at vi skal betale for andre omkostning før varen ligger på hylderne.

Selskaberne har udelukkende haft fokus på indtjeningen og har på den måde suget ressourcer ud af bygderne, og hvis vi skal komme med et eksempel er bygden Kangersuatsiaq, et aldeles oplagt eksempel. Kangersuatsiaq området er rig på ressourcer, og der tørres den fineste kvalitet torsk, om foråret er der stenbiderrogn, og der er mange hellefisk i området, og til trods for det, er deres indhandlingsfacilitet blevet lukket. Beboerne i Kangersuatsiaq er blevet ofre for at en 100 % samfunds ejet selskabs handlinger. Kangersuatsiaq der er rig på ressourcer er sat ud af udvikling på grund af små genvordigheder, hvor produktionsanlægget er blevet solgt til private næringsdrivende med en klausul på at der ikke må indhandles hellefisk indtil 2025. At der bliver stillet sådanne

betingelser er uhørt, og den klausul skal annulleres snarest muligt, og vi vil fra Partii Naleraq benytte denne lejlighed til at kræve at der sker tiltag for at ændre på dette forhold. Det kan ikke være rigtigt at bygdeboerne der råber op om bedre betingelser stilles i den situation af Naalakkersuisut, og at der ikke bliver gjort noget for at rette op på det. Naalakkersuisut skal love at disse forhold skal løses snarest muligt.

Der har i mange år været debatter om at udvikle bygderne, og man har sat sin lid til at selskaberne nok skulle komme løsningerne, og derfor bør der gøres noget fra den front. At Naalakkersuisut udtaler sig at de har igangsat tiltag om at løse disse problemer, vil vi udtrykkeligt tilkendegive at vi ikke blot tager det til efterretning, men henstille til at Naalakkersuisut tager det som en ad hoc opgave.

Der er i mange år blevet debatteret om forholdene og der er vished om hvad der skyldes, og det er at fryserlagrene er for små, at indfrysningkapaciteten, befordingen og arbejdsstyrken i særdeleshed bærer skylden for problemerne, og vi er således enige med forslagsstilleren at det er nødvendigt med en udredning om hvordan en forsøgspulje til etablering og udvidelse af frysekapacitet i bygderne mest hensigtsmæssigt sammensættes og udmøntes og at el og vand kapaciteten skal tilpasses den indkalkulerede produktionskapacitet, som et relevant beslutningsgrundlag for Inatsisartut.

En af de midlertidige løsninger kan være at der chartres et indhandlingsskib, der skal være en midlertidig løsning for Kangarsuatsiaqs befolkning andre omkringliggende bygder. Det vil være hensigtsmæssigt at denne proces planlægges i samarbejde med de relevante aktører, og der er således indsendt en ansøgning om at løse problemstilling, og vi synes at de bør inddrages, så der kan igangsættes fiskeri i løbet af foråret.

Vi vil hermed tilkendegive vores fulde støtte til at forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge en redegørelse, der beskriver hvordan en forsøgspulje til etablering og udvidelse af frysekapacitet i bygderne mest hensigtsmæssigt sammensættes og udmøntes.